

Klimat- och näringslivsdepartementet,
Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över ändrade regler för vattenskoter (SOU: 2022:49) betänkande av Vattenskoterutredningen

Er beteckning: KN2023/01574

Sammanfattning

Länstyrelsen Östergötland ser ett stort behov av att det införs en funktionell reglering var vattenskoter får framföras. Vi förstår motiven till att upphäva vattenskoterförordningen men anser inte att utredarens förslag till ny lagstiftning är tillräckliga för att komma åt de problem med störning på framför allt människors liv och hälsa samt friluftsliv men även på övrig naturmiljö som körningen medför. Förslaget att helt förbjuda vattenskoteråkning i naturreservat tycker vi i sak är bra och skäligt med hänsyn till de höga naturvärdena. Men vi ser det som otillräckligt att reglera alla andra olämpliga områden endast utifrån införandet av sjötrafikföreskrifter enligt förslaget. Men om så blir fallet måste länstyrelsen tillföras nödvändiga resurser för att kunna utföra det arbetet. Det är även viktigt med tydlig vägledning så att implementeringen blir likvärdig över landet. Vi instämmer i stora drag i övriga förslag och bedömningar.

1.1 Författningsförslag

Länstyrelsen Östergötland har inga synpunkter på formuleringarna i sig, men kommenterar förslagen som sådana vidare nedan.

7 Överväganden och förslag avseende en ny reglering av vattenskotrar

7.1 Utgångspunkter för en ny reglering av vattenskotrar och andra vattenfarkoster med liknande störningsbild

Länstyrelsen Östergötland delar bedömningarna.

7.2 Vattenskoterförordningen ska upphävas

Länstyrelsen Östergötland förstår motiven till att häva vattenskoterförordningen kopplat till att den i praktiken blivit

verkningslös. Men vi anser att vattenskoterförordningen i grunden är ett bra sätt att reglera körningen för att begränsa skador och störning på naturmiljön, friluftsliv samt människors liv och hälsa. Länsstyrelsen Östergötland har pekat ut fem områden för vattenskoter i skärgården. I kombination med de allmänna farlederna i såväl skärgården som Göta- och Kinda kanal med tillhörande sjöar bör det för vårt län vara tillräckligt för att nå upp till kraven som följer av EU-rätten. Men i och med att vattenskoterförordningen blivit verkningslös sett till hela Sverige har körning även i vårt län skett utanför de tillåtna områdena, med många störningar och klagomål som följd.

Länsstyrelsen Östergötland skulle därför helst se en så strikt lagstiftning som möjligt med hänsyn till såväl naturmiljö, friluftsliv som människors liv och hälsa. Om vattenskoterförordningen upphävs blir signalen att det i praktiken är fritt fram att köra i områden som idag är ostörda. I vårt län handlar det framför allt om våra medelstora och mindre sjöar där körningen hittills varit begränsad eftersom där inte finns allmänna farleder eller utpekade områden för vattenskoter. Vår bedömning är att det skulle innebära en stor risk för ett mer frekvent och utspritt nyttjande av vattenskotrar som riskerar att innebära ökade konflikter och risker för negativ påverkan i känsliga områden. Vi ser det som en mycket stor utmaning att såväl juridiskt som resursmässigt kunna motverka detta med de verktyg som finns eller föreslås av utredaren.

7.3 Föreskrifter meddelade med stöd av vattenskoterförordningen ska upphävas samtidigt som förordningen

Länsstyrelsen Östergötland delar bedömningen utifall förordningen upphävs.

7.4 Ett förbud för vattenskoterkörning i naturreservat

Länsstyrelsen Östergötland tillstyrker förslaget på det sätt att vi anser att det finns skäl för ett generellt förbud för vattenskoter inom naturreservat utifrån de motiv som framförs av utredaren. Men vi anser inte att det är tillräckligt. Vi instämmer i bedömningen att framförandet av vattenskoter i övriga skyddade områden kan regleras utifrån redan gällande lagstiftning eller redan tillgängliga verktyg, men påtalar att det kan kräva behov av utökat arbete för länsstyrelsen vid såväl nybildande som vid översyn av sådana områden. Vi betonar vikten av att Polismyndigheten och Kustbevakningen ges tillsynsansvaret samt får nödvändiga resurser för detta. Länsstyrelsen saknar resurser, kunskap och praktiska möjligheter för sådan tillsyn. Vi ser heller inte att det är realistiskt att införliva sådan tillsyn i vår verksamhet. Vi vill påtala utmaningen för tillsynsmyndigheterna att bedriva tillsyn eftersom naturreservatens gränser inte är markerade i vatten och att vattenskoterförare, till skillnad från båtförare, vanligtvis inte använder

båtsparkort eller liknande hjälpmedel för navigering. Det är därför svårt för föraren att rent praktiskt veta vad som är förbjudet område under körning. Likaså blir det en stor utmaning för tillsynsmyndigheterna att bevisa att körningen skett inom förbjudet område.

Länsstyrelsen Östergötland vill även påtala att det kan uppstå situationer då stora sammanhängande områden med naturreservat kommer medföra barriärer för vattenskoterförare att ta sig till allmän farled eller nå målpunkter såsom butiker och gästhamnar. I så fall bör möjlighet till tillåtna korridorer skapas.

7.5 Länsstyrelsen ska få utökad och förtydligad möjlighet att föreskriva om förbud mot vattenskotrar i vattenområden

Länsstyrelsen Östergötland ser både fördelar och utmaningar med förslaget.

Länsstyrelsen Östergötland tillstyrker att det ska införas ett tydligt bemyndigande för Länsstyrelsen att på vissa platser kunna förbjuda enbart vattenskotrar utan att det påverkar andra vattenfarkoster. Det framgår dock inte av utredningen om sådana förbud kan fastställas med administrativa handläggningsåtgärder eller om det förutsätter platsbesök. Det kan få stor betydelse för länsstyrelsens arbetsinsats. Vi ser gärna att det finns vägledning kring hur bullerskäl ska tillämpas i och med det ska vägas mot andra intressen. Med dagens tillämpning av sjötrafikförordning är det en svag grund för att meddela föreskrifter om begränsning med enbart hänvisning till buller på grund av miljöskäl. Men människors hälsa och möjligheter till ostört friluftsliv är också en väsentlig anledning till reglering.

2 kap 2 § sjötrafikförordningen tillämpas idag tillsammans med principen om fri rörlighet och med regleringen i sjölagen om uppträdande till sjöss (6 kap 2 § och 20 kap 3 §). Det medför en restriktiv hållning vid införandet av nya föreskrifter. De föreskrifter som finns för länet syftar i huvudsak till att öka sjösäkerheten för sjöfarare. Det kommer bli svårt att genom införandet av sjötrafikföreskrifter, enligt 2 kap 2 § sjötrafikförordningen, åtgärda de störningar som kan orsakas av vattenskoteranvändning på det sätt som framställs av utredaren. För att kunna verkställa åtgärder för överträdelser måste de områden där föreskrifter gäller märkas ut, det ska då ske enligt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om sjövägmärken (TSFS 2019:12). Vi har svårt att se hur det praktiskt ska kunna lösas i den omfattningen och på alla de platser vi tror kommer behöva förbud mot vattenskotrar.

7.6 Avgifter för ärendehandläggning

Länsstyrelsen Östergötland tillstyrker förslaget.

7.7 Vägledning kring hur sjötrafikförordningen kan tillämpas för att inte oacceptabla störningar ska uppkomma

Länsstyrelsen Östergötland tillstyrker förslaget. Det är viktigt med tydlig vägledning så att implementeringen blir likvärdig över landet.

7.8 Länsstyrelserna ska få i uppdrag att se över vilka vattenområden som behöver regleras med sjötrafikföreskrifter

Länsstyrelsen Östergötland accepterar förslaget men betonar vikten av att länsstyrelserna i så fall får ett tydligt uppdrag och särskilt avsatta medel för arbetet. Vi bedömer att länsstyrelserna är bäst lämpade till uppdraget, men vi behöver framförhållning innan en eventuell lagändring träder i kraft så att vi dels hinner bygga upp kompetens inom området, dels hinner ha färdigberedda förslag till beslut som kan träda i kraft samtidigt som vattenskoterförordningen upphör. Annars ser vi en stor risk med att det kan bli en mellanperiod med mycket störande och oönskad körning. Årstiden för när ovanstående inträffar har därmed också betydelse.

7.9 Utredningens förslag avseende tillsyn, kontroll och sanktioner

7.9.1 Sanktionering av förbud i naturreservat

Länsstyrelsen Östergötland tillstyrker förslaget.

7.10 Listan över brott som leder till återkallelse av förarbevis ska utökas

Länsstyrelsen Östergötland tillstyrker förslaget.

7.11 Transportstyrelsen ska utreda förutsättningarna för införandet av ett register för vattenskotrar

Länsstyrelsen Östergötland tillstyrker förslaget.

7.12 Övriga regelverk för kontroll är tillräckliga

Länsstyrelsen Östergötland instämmer i bedömningen, men menar att det inte kan förväntas att tillsynsmyndigheterna ska kunna utöva tillräcklig tillsyn utan utökade resurser.

7.13 Uppdrag till Transportstyrelsen om information om vattenskoterkörning

Länsstyrelsen Östergötland tillstyrker förslaget. Det är lämpligt att Transportstyrelsen får det samlade uppdraget. Proaktivt informationsarbete är välbehövligt. Efterfrågan på korrekt och lättillgänglig information är stort. Det är viktigt att sådan är enhetlig. Kartmaterial efterfrågas ofta, men vi har förståelse för att utredarna sett

en begränsning i tillgängliga resurser för detta och därför inte gått vidare i frågan.

Allmänna synpunkter

Lagar och regler är grundläggande för att reglera var, hur och av vem en vattenskoter får framföras. Men Länsstyrelsen Östergötland vill även betona att även den enskildes ansvar att visa hänsyn är avgörande för att minska på skador och störningar. Alla aktörer – såväl myndigheter som ideella och kommersiella – behöver arbeta förebyggande med information, attitydförändringar samt vett och etikett. Vi ser även behov av att de juridiska och praktiska insatser som görs utvärderas för att kunna bedöma om ytterligare åtgärder behövs.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Carl Fredrik Graf med naturvårdshandläggare Ulrika Larsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också sjötrafikhandläggare Christel Nath, naturreservatsförvaltare Martin Larsson, vattenhandläggare Lars Gezelius och miljöskyddshandläggare Thomas Lindvall medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

kn.nm@regeringskansliet.se